

Česká školní inspekce

Karlovarský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Zvláštní škola s třídami pomocné školy, Mariánské Lázně,
Vítězství 29**

Vítězství 29, 353 01 Mariánské Lázně

Identifikátor školy: 600 066 606

Termín konání inspekce: 24. - 28. listopadu, 1., 8. a 9. prosince 2003

Čj.:	e2-1003/04-4004
Signatura:	ke1nx107

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve zvláštní škole s třídami pomocné školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům;
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve zvláštní škole s třídami pomocné školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům;
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve vybraných společenskovedních, přírodovědných a výchovných předmětech ve zvláštní škole s třídami pomocné školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zvláštní škola s třídami pomocné školy je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Město Mariánské Lázně. Areál školy se nachází v okrajové části města (Hamrníky), která je dostupná hromadnou městskou dopravou. V současné době ji navštěvuje celkem 62 žáků, z toho je 47 vzděláváno v pěti třídách zvláštní školy a 15 ve třech třídách pomocné školy. Z celkového počtu žáků je 19 přespolních z okolních obcí, 10 z místního dětského domova a tři žákyně jsou z ÚSP Mnichov (tam je umístěno odloučené pracoviště jedné třídy pomocné školy).

Škola realizuje ve výchovné a vzdělávací práci učební programy zvláštní a pomocné školy. Provoz školní družiny není organizován, stravování je za bezpečeno dovozem jídel ze školní jídelny místní základní školy. Škola má k dispozici výdejnu jídla i prostornou jídelnu. Rada školy není ustavena.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Rada Města Mariánské Lázně odvolala k 8. říjnu 2003 z funkce dosavadní ředitelku školy a k 9. říjnu jmenovala do funkce novou ředitelku, dosavadní učitelku školy - odborně i pedagogicky způsobilou pro výuku ve speciální škole. Výchovně-vzdělávací práci zajišťuje ve škole v současné době celkem 11 pedagogických pracovníků, z nichž čtyři mají odbornou i pedagogickou způsobilost k výuce ve speciálních školách tohoto typu. Ve škole pracuje navíc asistentka, která se podílí zvláště na organizaci výchovy a výuce ve třídě pomocné školy, na dozorech nad žáky, jejich bezpečností, spolupracuje s rodiči žáků a s pracovníky pedagogicko-psychologické poradny. Hodnocení personálních podmínek je provedeno ve vztahu k vybraným předmětům, které byly sledovány inspekcí.

Sledovaná výuka čtyř hodin českého jazyka byla ve dvou hodinách zajištěna učitelkami s odbornou a pedagogickou způsobilostí a ve zbývajících případech vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti. Část vyučovací jednotky řečové výchovy byla vedena učitelkou bez odborné a pedagogické způsobilosti, větší část pak vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Navštívená hodina vlastivědy byla odučena učitelem s odbornou i pedagogickou způsobilostí.

Hospitované hodiny matematiky byly z poloviny odučeny vyučujícími s pedagogickou i odbornou způsobilostí, hodina rýsování a přírodopisu učitelem s pedagogickou i odbornou způsobilostí. Hodina informatiky byla zabezpečena učitelem s odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Kromě jedné z hodin tělesné výchovy byla tato spolu s hudební výchovou zajištěna pedagogy s odbornou a pedagogickou způsobilostí k vyučování ve speciální škole. Výuka bloků pracovního vyučování byla zabezpečena učiteli, kteří nesplňují podmínky stanovené právním předpisem pro výuku ve speciálních školách.

Výuku sledovaných předmětů ve třídách pomocné školy zajišťovali dva vyučující, z nichž jeden má odbornou a pedagogickou způsobilost k činnosti ve speciální škole tohoto typu.

Ve funkci výchovného poradce pracuje ve škole od října tohoto školního roku učitelka s odbornou i pedagogickou způsobilostí, získala i odbornou způsobilost pro oblast výchovného poradenství.

Většina učitelů sledovaných předmětů má delší pedagogickou praxi ve speciální škole, jejich zkušenost až na několik výjimek kladně ovlivnila celkovou kvalitu výuky. Vzhledem k dosaženému vzdělání vyučujících je skladba úvazků pedagogických pracovníků v současné době účelná.

Na zabezpečení plynulého provozu školy se podílejí jak Organizační, tak Vnitřní řád školy. Organizační řád byl aktualizován k 3. listopadu 2003, nedlouho po nástupu nové ředitelky do funkce. Materiály obsahují mimo jiné organizační strukturu školy, hlavní úkoly řízení, režim provozu, práva, povinnosti a odpovědnost pedagogů i žáků, v neposlední řadě se zabývá také oblastí spolupráce s rodičovskou veřejností. Ředitelka školy rovněž jmenovala svoji zástupkyni na dobu své nepřítomnosti. Stanovila kompetence pro všechny zaměstnance, které jsou zpracovány v náplních činnosti jednotlivých pracovníků. Organizační struktura školy je funkční a odpovídá podmínkám školy.

Informační systém směrem k pedagogům je zabezpečen především formou pravidelných porad pedagogických pracovníků, které svolává ředitelka školy po svém nástupu do funkce každý týden. Aktuální zprávy jsou předávány denním setkáváním pedagogických pracovníků ve sborovně školy, dále také pomocí nástěnek. Plán práce pro školní rok je nově rozpracováván do měsíčních plánů, které kromě hlavních záměrů obsahují také dílčí aktuální úkoly s termíny a zodpovědností plnění. Plán je průběžně upřesňován, konkrétní jednotlivé dokumenty a materiály plánování jsou zveřejňovány a přístupny všem pracovníkům školy. Škola nemá zpracován Minimální program protidrogové prevence (nebyl ani protokolárně předán předchozím vedením školy).

Ve škole nejsou ustanoveny metodické složky. Pro školní rok nebyl zpracován plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Po nástupu do funkce nová ředitelka školy zahájila metodickou pomoc vyučujícím s menší pedagogickou zdatností a zkušeností. Jednotliví vyučující se účastní příležitostně vzdělávacích akcí Pedagogického centra v Karlových Varech, které jsou organizovány pro vyučující speciálních škol. Ředitelka školy v současné době studuje třetím rokem na PF KU v Praze školský management, jeden z pedagogů je absolventem kurzu Předprofesní přípravy žáků s mentálním postižením (ukončení v květnu 2003). V současné době nikdo z pedagogických pracovníků nestuduje obor speciální pedagogiky na vysoké škole.

Plán kontrolní činnosti pro školní rok není v současné době zpracován. Z hospitační činnosti v minulém školním roce nebyly doloženy žádné záznamy, které by dokladovaly závěry a opatření či celkovou účinnost kontrol. Po nástupu do funkce nová ředitelka provedla od

měsíce října v oblasti kontrolní činnosti podrobnou kontrolu povinné i ostatní školní dokumentace.

Kritéria pro hodnocení práce jednotlivých učitelů jsou ředitelkou zpracována. Jsou platná od listopadu tohoto školního roku a jsou postavena na bodovém hodnocení dvou základních složek - na kvalitě práce ve výchovně-vzdělávacím procesu a na kvalitě pravidelně se opakující mimotřídní činnosti. Kritéria jsou prokazatelně známa všem pracovníkům.

Personální podmínky jsou ve sledovaných oblastech hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Školní areál se nachází v okrajové části města, je dopravně dobře dostupný i pro dojíždějící žáky. Kromě hlavních výukových prostor je v něm umístěna i prostorná jídelna a odloučené pracoviště Speciálně pedagogického centra Karlovy Vary.

Areál tvoří dvě budovy spojené uzavřeným koridorem. Obě budovy jsou patrové a nachází se v nich prostorově vhodné učebny, z nichž některé mají charakter odborných pracoven. V hlavní budově se nachází ředitelna, sborovna a třídy vyšších ročníků, v suterénu dvoje školní dílny. V druhé budově jsou umístěny třídy nižších ročníků a třídy pomocné školy. Škola má dále k dispozici tělocvičnu, místnost pro stolní tenis, školní pozemek se dvěma skleníky, cvičnou školní kuchyňku, pracovnu dívek, odbornou učebnu hudební výchovy a počítačovou pracovnu. Celkem sedm učeben slouží jako kmenové třídy, v kterých se vyučuje většině předmětům. Jsou vybaveny převážně novým školním nábytkem. Pro výuku pracovního vyučování jsou k dispozici cvičná kuchyně a pracovna dívek s kvalitním vybavením, které umožňuje plnit požadavky osnov zvláště i pomocné školy. Vhodné je i umístění školního pozemku v areálu školy. Ten má i odpočinkovou část a patří jak prostorově, tak i vybavením zahradním nářadím k pracovištím s velmi dobrými materiálně technickými podmínkami. Naopak pro neutěšený stav školních dílen jsou jejich prostory v současné době kontrolovány pracovníkem hygienické stanice.

Vyučování českého jazyka, řečové výchovy, matematiky, rýsování, přírodopisu a vlastivědy probíhalo výhradně v kmenových třídách, které jsou k tomuto účelu přizpůsobeny (k dispozici v dostatečném množství tabulární pomůcky, obrazový materiál, didaktická technika většinou přímo ve třídě nebo v kabinetu).

Od poslední inspekční návštěvy došlo v materiálně-technické oblasti k dalšímu zlepšení. Všechny učebny byly dovybaveny žákovskými stolky s nastavitelnou výškou. Zřízena byla počítačová pracovna s programovým vybavením pro pět počítačů s využitím pro vlastní výuku. Učebnu pravidelně využívá ke své činnosti zájmový kroužek.

Všechny kmenové třídy jsou prostorné, funkčně vybavené a plně vyhovují realizaci výuky sledovaných předmětů i počtu zařazených žáků. Jejich zařízení působí příjemným dojmem, vhodná výzdoba ovlivňuje estetiku prostředí nejen učeben, ale i dalších školních prostor. V budově školy byl v průběhu inspekce vždy pořádek a čistota.

Ve škole je zřízena jak učitelská, tak žákovská knihovna, obě jsou průběžně doplňovány novými tituly. Žáci jsou pro všechny sledované předměty obou typů škol vybaveni kvalitními učebnicemi a pracovními texty. K dispozici jsou ve všech kmenových třídách televize a videa, dostatečné je i množství zpětných projektorů a magnetofonů. Kabinety jednotlivých předmětů jsou velmi dobře vybaveny.

Materiálně-technické podmínky jsou ve sledovaných oblastech velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Realizace vzdělávacích programů

Výchovně-vzdělávací proces se řídí ve škole Vzdělávacím programem zvláštní školy čj. 22 980/97-22 a Vzdělávacím programem pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy čj. 24 035/97-22. Sledované předměty jsou do rozvrhu (nově vytvořen v říjnu po změně uspořádání jednotlivých tříd) zařazeny se správnou časovou dotací, vyučovány jsou v souladu se zvolenými vzdělávacími programy i schválenými učebními plány. Od nástupu nového vedení jsou zpracovány tematické plány jednotlivých předmětů a ročníků. Učební osnovy jsou plněny, ke dni inspekce nebylo kontrolou záznamů v třídních knihách zjištěno jejich nedodržení.

Pro zájmovou mimoškolní činnost a nad rámec učebního plánu jsou ve škole v současné době zřízeny zájmové kroužky keramický (tři skupiny s 21 žáky), výtvarný (skupina s osmi žáky), hudební skupina s devíti žáky), košíkové (skupina s osmi žáky), floorbalu (skupina s 10 žáky), počítačový (skupina s 10 žáky) a český jazyk hrou (skupina s 10 žáky).

Žáci školy se v době od 9. října do 9. prosince tohoto školního roku zúčastnili řady akcí v oblasti sportu (např. floorbalová utkání proti žákům místních základních škol, společné sportovní odpoledne se žáky místní základní školy, turnaj ve vybíjené ve Speciální škole Cheb) i v oblasti kultury (např. společné keramické dopoledne se žáky dvou místních základních škol, společné zpívání s žáky místní základní školy, vystoupení pěveckého sboru školy k příležitosti vernisáže Vánoční výstavy prací žáků školy v hotelu Cristal Palace a další). Zvláště příkladné jsou společné akce žáků zvláštní, pomocné a základní školy. Vystoupení žáků i jejich mimoškolní činnosti jsou často prezentovány v místním i regionálním tisku.

Sledovaná výuka je v souladu s učebními plány realizovanými podle platných vzdělávacích programů a platnými učebními osnovami sledovaných předmětů.

Přehled předávané školní dokumentace v Předávacích protokolech ze dne 9. října 2003 uvádí řadu neúplných a neutříděných materiálů (např. dokumentaci žáků k zařazení do speciální školy, materiály k osobním spisům žáků, Výroční zpráva o činnosti školy z 30. září 2002 předána na čtyřech volných listech). Veškeré nedostatky související s povinnou školní dokumentací byly současnou ředitelkou školy do doby inspekční návštěvy nebo v jejím průběhu odstraněny (např. perfektní je v současné době evidence a vedení dokumentace o zařazení žáků do speciální školy, kdy bylo doplněno 14 materiálů k zařazení žáků do speciální školy a šest materiálů k osobním spisům žáků, drobné nedostatky byly odstraněny ve vedení třídních knih a třídních výkazů).

Povinná dokumentace školy v současné době odpovídá zásadám školských předpisů, je vedena na předepsaných tiskopisech a po věcné stránce má velmi dobrou vypovídací hodnotu.

Sledovaná povinná dokumentace školy průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Plán kontrolní činnosti pro školní rok nebyl předložen, neuvádí ho ani seznam předávaných dokumentů v Předávacích protokolech. Také záznamy z kontrolní činnosti z předchozího školního období (např. 2. pololetí školního roku 2002/2003) nebyly k dispozici.

Jedním z hlavních úkolů řídicí činnosti, které si ředitelka školy po nástupu do funkce vytyčila, je kontrola plnění učebních osnov a dodržování tematických plánů. V současné době se

v kontrolní práci zaměřuje jak na funkční zpracování tematických plánů jednotlivých učitelů, tak na jejich plnění (prokazatelně kontrolou třídních knih). K vlastní hospitační činnosti zpracovává plán, který chce zaměřit převážně na návštěvu hodin méně zkušených a metodicky zdatných pedagogů.

Východiskem nově sestaveného rozvrhu hodin pro jednotlivé ročníky jsou učební plány obou typů speciálních škol. Počet hodin povinných předmětů je v souladu s jejich požadavky a vlastní výuka se podle tohoto rozvrhu realizuje. Rozvrh hodin je sestaven na základě dopravní dostupnosti dojíždějících žáků, ředitelka školy připravuje inovaci režimu dne (např. změnu ve výuce v blocích). Školní řád zahrnuje požadovaná ustanovení a obsahuje práva i povinnosti žáků, je v souladu s Úmluvou o právech dítěte. S ním byli žáci seznámeni třídními učiteli, tak jako s nově zpracovanými provozními řády dílen, tělocvičny, cvičné kuchyně a školní jídelny.

Přenos informací směrem k rodičovské veřejnosti je zabezpečen především formou záznamů do žákovské knížky. Zákonní zástupci žáků jsou dvakrát ročně zváni v průběhu školního roku na třídní schůzky. Ti většinou využívají možnosti po domluvě navštívit školu individuálně a informovat se u učitelů jednotlivých předmětů. S cílem ještě více spolupracovat s rodiči nebo zákonnými zástupci žáků, rozvíjet oboustranný tok informací mezi nimi a školou, to je jedna z oblastí nově zpracované koncepce rozvoje školy z listopadu tohoto školního roku. Do nastávajícího období ředitelka školy v ní počítá s pořádáním Dní otevřených dveří, přípravou kulturních programů pro rodiče, nabídkou pro veřejnost např. kurzů keramiky, základů počítačové techniky, rukodělných prací a podobně. Dále školu prezentovat na vlastních stránkách internetu, v místním a regionálním tisku i místní kabelové televizi.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu vůči žákům a jejich zákonným zástupcům je funkční.

Funkci výchovného poradce a práci s ní spojenou zabezpečuje po odchodu předcházejícího výchovného poradce ve škole od října tohoto školního roku učitelka s odbornou i pedagogickou způsobilostí a s několikaletou učitelskou praxí ve speciální škole. K výkonu této funkce absolvovala studium výchovného poradenství na PF UK Praha v roce 2002.

Plán výchovného poradenství pro tento školní rok není zpracován. Protokolárně byly ředitelce školy v říjnu předány dokumenty, které obsahovaly informace o učebních oborech, nabídky volných míst, kopie přihlášek do odborných pracovišť a propagační materiály. Vedle této dokumentace je k dispozici Deník výchovného poradce (docházkový sešit), ve kterém jsou zaznamenány strohé zápisy z několika jednání a akcí s rodiči nebo zákonnými zástupci žáků či institucemi pro volbu povolání. Pravidelné informace z této oblasti se v současné době provádějí na pravidelných poradách učitelů, jedna z informačních nástěnek ve škole se obsahově zaměřuje na činnosti, které se vztahují přímo k této problematice. Pro svoji práci má v současné době výchovná poradkyně oficiálně stanoveny úřední hodiny, rodiče mají vždy možnost návštěvy po předcházející ústní či telefonické domluvě.

Minimální preventivní program v oblasti prevence sociálně-patologických jevů nebyl protokolárně novému vedení školy předán.

V areálu školy sídlí odloučené pracoviště Speciálně pedagogického centra Karlovy Vary, s kterým škola velmi dobře spolupracuje (oblast nápravy řeči, individuální speciální nácviky a pod.).

Na společném setkání žáků školy dne 29. října byla dána možnost založení Dětské rady školy. Po zvolení zástupců jednotlivých tříd se v současné době schází pravidelně 1x za 14 dní. Žáci mohou vyjadřovat od konce měsíce listopadu své názory i pomocí Schránky důvěry.

Výchovný poradce je určen, práce školy v této oblasti se začíná kladně podílet na výchovně-vzdělávacím procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve společenskovedních předmětech

Hospitační návštěvy proběhly v předmětu český jazyk ve čtyřech třídách, v hodině vlastivědy v pátém a šestém ročníku a v hodině řečové výchovy ve druhém a třetím ročníku zvláštní školy. Časová dotace sledovaných předmětů odpovídá učebnímu plánu, členění učiva v jednotlivých ročnících je v souladu s učebními osnovami. Zpracované tematické plány jsou sestaveny podle příslušného vzdělávacího programu. Výchovně-vzdělávací cíle spolu s členěním hodin odrážely momentální stav zařazených žáků v jednotlivých třídách (nové zařazení od října tohoto školního roku). Příprava na vyučování byla u většiny vyučujících velmi dobrá, výukové záměry směřovaly k rozvíjení vědomostí a dovedností žáků s různým stupněm postižení. Ve všech hodinách byl respektován individuální přístup a byly zohledňovány rozdílné schopnosti jednotlivců.

Výuku českého jazyka zajišťovaly tři učitelky, z nichž jedna byla bez odborné a pedagogické způsobilosti k výuce ve speciální škole, hodina vlastivědy byla odučena vyučujícím s odbornou i pedagogickou způsobilostí a menší část hodiny řečové výchovy byla vedena učitelkou bez odborné a pedagogické způsobilosti, větší část vyučující, která splňuje podmínky k výuce ve speciální škole. Chybějící aprobace v některých případech negativně ovlivnila celkovou kvalitu výchovně-vzdělávací práce. Sledované vyučovací jednotky měly celkově dobrou úroveň.

Kmenové učebny, ve kterých výuka sledovaných předmětů probíhala, jsou prostorné, vybavené novými školními lavicemi a židlemi, většinou s možností nastavit jejich výšku. Příslušné kabinety jsou vybaveny mnoha názornými pomůckami, je vytvořeno velmi dobré materiální zázemí pro výuku sledovaných předmětů. Umístění kabinetů umožňuje snadnou a rychlou dostupnost potřebných pomůcek. V navštívených hodinách byly názorné pomůcky využívány ve vztahu k probíranému učivu v menší míře. Zásoba učebnic, pracovních sešitů a textů je k dispozici v dostatečném množství a je průběžně doplňována.

Estetická úroveň a podnětnost kmenových učeben je velmi dobrá, jejich prostor bylo možno častěji vhodně využít v průběhu výuky pro relaxaci žáků. Pracovní tempo bylo přizpůsobováno individuálním dispozicím jednotlivých žáků. Ve třídách byly vytvořeny příznivé psychohygienické podmínky (osvětlení, větrání).

Organizace výuky českého jazyka byla u jednotlivých učitelek rozdílná. Při vyučování předmětu ve vyšších ročnících i části výuky řečové výchovy se projevila u vyučující menší pedagogická zdatnost jak ve stavbě hodiny, tak ve využívání metod a forem práce. Hodina vlastivědy byla vedena pro žáky zajímavě, výuka byla provázena soutěží a hrou, které byly postaveny na předávání důležitých poznatků pro příští praktický život žáků. Ve většině vyučovacích jednotek byly často využívány prvky aktivního vyučování v různě se střídajících činnostech. Žáci pracovali v lavici, u tabule, méně často ve volném prostoru např. na koberci. Sporadicky byla zařazována činnost ve dvojicích i skupinách. Samostatná práce se objevila v každé vyučovací hodině, v některých případech i na úkor delšího času. Byla až na výjimky vždy zkontrolována a zhodnocena. Určitý rozdíl byl v hodinách českého jazyka v přístupu k práci s chybou jak v přímém vyučovacím procesu, tak v písemných projevech žáků. V nižších ročnících bylo zdařilé propojení jazykové a literární složky předmětu. Nové učivo bylo předkládáno srozumitelně a věcně. Při výuce vlastivědy bylo využito řady pomůcek, ve velké míře se objevovaly mezipředmětové vztahy. Ve všech částech hodin byla snaha vyučujících o důsledné uplatňování návaznosti učiva, zobecněné poznatky však nebyly v některých hodinách shrnovány v závěrečných jejich částech.

Mezi hlavní motivační prostředky kromě využívaných vhodných metod a forem práce patřila u většiny vyučujících úvodní motivační seznámení s úkolem hodiny. V menší míře se objevilo zadávání dílčích úkolů jednotlivým žákům. Během vlastní výuky motivovali a aktivizovali vyučující žáky pochvalou či povzbuzením. V méně případech využívali učitelé k motivaci i závěrečné části hodiny k navození učiva příští hodiny.

Vyučování všech sledovaných hodin probíhalo v příjemné pracovní atmosféře, žáci byli vedeni k aktivní komunikaci, mezi vyučujícími a žáky byl vytvořen přirozený vztah založený na důvěře. Žáci převážně jeví o výuku zájem a byli většinou velmi pozorní a aktivní.

Hodnocení výkonů žáků bylo prováděno průběžně jak slovně, tak známkou, a to většinou pozitivně, sebehodnocení žáků se neobjevilo, závěrečné hodnocení jednotlivých žáků nebo třídních kolektivů v závěru vyučovacích hodin učitelem proběhlo jen v několika případech. Všichni učitelé věnují náležitou pozornost písemným projevům žáků, probíhá jejich pravidelná kontrola a oprava.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných společenských vědních předmětech jsou hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech

Výuka uvedených předmětů byla sledována v pátém až devátém ročníku zvláštní školy a jedné třídě pomocné školy.

Plánování a stanovení výukových cílů bylo funkční. Průměrná příprava většiny vyučujících na výuku se projevila ve velmi dobré až ještě vyhovující úrovni výchovně-vzdělávacím procesu. Všichni pedagogičtí pracovníci vždy nerespektovali individuální vzdělávací potřeby žáků s mentálním postižením. Probírané učivo bylo většinou předkládáno v návaznosti na předcházející témata.

Vzdělávání zajišťovali tři vyučující, z nichž dva splňují podmínku odborné pedagogické způsobilosti k výuce na speciálních školách a jeden nikoliv, což byl jeden z faktorů, které negativně ovlivnily celkovou kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu, dále pedagogická nezkušenost a nedostatek erudice učitele s kratší pedagogickou praxí. Výuka nebyla vždy vedena věcně i odborně správně.

Sledované vyučování se konalo ve čtyřech kmenových třídách a v jedné počítačové učebně. Třídy byly prostorné, světlé velmi dobře vybavené učebními pomůckami, didaktickou technikou (radiomagnetofony, televizor, videopřehrávače) a nástěnnými přehledy určenými k výuce povinných předmětů. Ve výuce byly využívány tabule, učebnice, pracovní a školní sešity, občas některé názorné pomůcky nebo obrazový materiál. Využití didaktické techniky nebylo ve sledovaném vyučování zaznamenáno, což ovlivnilo nižší efektivitu vzdělávací práce.

Převážně se vyskytovala výuka připravená s malou invencí, méně promyšlená s ohledem na postižení žáků a potřebnou organizaci práce. Volba metod a forem práce ve většině sledovaných předmětů byla méně promyšlená, jednotvárná a pro žáky unavující. Přesto se většinou dařilo plnit stanovené vzdělávací cíle. Výuka zohledňovala osobní tempo žáků, ti měli vytvořeny pracovní návyky a dovednosti. Ojedinele se vyskytla organizačně velmi dobře zvládnutá hodina a účelná práce s chybou. V hospitované hodině informatiky žáci po celou dobu pracovali s počítači, učili se vyhledávat pro ně zajímavé informace na internetu.

Rozvrh hodin a sdělení ředitelky školy ukazovalo na vyučování vedené v blocích bez stanovených přestávek. Přesto se ve výuce jednoho bloku střídali vyučující s pětiminutovými až desetiminutovými skluzy jejich nástupu do vyučování.

Psychohygienická složka výuky nebyla vždy vhodně zajištěna, a to hlavně ve stereotypně pojaté frontální výuce. Chybělo častější střídání různorodých činností a relaxačních chviliek. Žáci většinou seděli v lavici, poslouchali a psali.

V průběhu vyučování byli žáci motivováni k další práci pochvalou za správné výsledky zadaných úkolů. Cílená a vysoce efektivní motivace byla zaznamenána jen v ojedinělých případech.

Komunikace byla vedena převážně směrem od učitele k žákům. Často využívaná metoda řízeného rozhovoru a výkladu nedávala žákům vždy dostatek prostoru a času pro vyjádření svých názorů. Podpora cíleného rozvíjení komunikativních dovedností žáků nebyla zaregistrována. Většina žáků dodržovala stanovená pravidla chování a jevila o vlastní výuku zájem. Vztahy mezi vyučujícími a žáky většinou vykazovaly vzájemnou toleranci a respekt.

Ve sledované výuce bylo zaznamenáno časté průběžné hodnocení žáků učitelem a jedenkrát hodnocení žáků v závěru vyučovací jednotky. Vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků však zcela chybělo.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech byly hodnoceny celkově jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech výchov

Všechny výchovné předměty jsou vyučovány dle stanoveného učebního plánu. Časová dotace odpovídá realizovanému vzdělávacímu programu. Navštívené hodiny pracovního vyučování a výtvarné výchovy byly odučeny vyučujícími bez odborné a pedagogické způsobilosti. Tato skutečnost částečně negativně ovlivnila kvalitu výuky jen v některých částech vyučovacích bloků pracovního vyučování. Většina výuky výchov ve třídách zvláštní i pomocné školy měla velmi dobrou, v některých případech i příkladnou úroveň. Výuka všech výše uvedených předmětů je plánována, předložené tematické plány korespondovaly s průběhem vyučovacích hodin zapsaných ve třídních knihách. Bezprostřední příprava pedagogů na výuku byla většinou zodpovědná a pečlivá.

Hodiny hudební výchovy byly vyučovány v odborné pracovně, hodiny tělesné výchovy v tělocvičně školy. Pracovní podmínky v odborné učebně hudební výchovy jsou dobré, její vybavení umožňuje plnou realizaci všech složek předmětu. Vyučující výchovných předmětů vhodně využívali řadu pomůcek z dobře vybaveného zásobníku příslušných kabinetů. V hodinách tělesné výchovy bylo vhodně využito různorodého nářadí a náčiní. Střídající se pestré činnosti v jedné z hodin hudební výchovy, práce s různým materiálem v hodinách výtvarné výchovy a velmi dobré psychohygienické podmínky pozitivně ovlivnily kvalitu celkové úrovně výuky. Zařazení výchovných předmětů do rozvrhu hodin je provedeno na základě didaktických pravidel.

Struktura a organizace hodin tělesné, výtvarné výchovy a jedné hodiny hudební výchovy byly příkladné. V hodinách tělesné výchovy byly vhodně zařazovány prvky zdravotní tělesné výchovy, vzorné hodina hudební výchovy obsahovala většinu složek předmětu a nepostrádala prostor věnovaný pěvecké oblasti (zvláště rozezpívání, dechovým, rytmických a sluchovým cvičením). Ve výtvarné výchově a pracovním vyučování byl dáván žákům prostor k uplatnění svého názoru, postupu práce i své fantazie. Prioritou byl vždy individuální přístup a respektování možností i specifik jednotlivých žáků (rozdílná jemná motorika, pěvecké a výtvarné dovednosti a schopnosti). Výchovná a nauková složka předmětů byly ve většině vyučovacích hodin vyváženy, což činilo výuku zajímavější, žáci jevíli o ni velký zájem.

U většiny zhlédnutých hodin výchovných předmětů vyučující vhodně využili vstupní motivaci, zdařilé bylo zvolení zajímavých a aktivizujících metod i forem práce a mezipředmětových vztahů, které přinášely oživení a celkový efekt. Často se objevily v závěru hodin motivační prvky pro příští činnosti.

Pracovní atmosféra sledovaných hodin byla ve všech případech přátelská, žáci respektovali stanovená pravidla chování. Vyučující často dávali žákům prostor v hodinách výtvarné výchovy a pracovního vyučování k otevřené komunikaci, k formulaci postojů i vyjádřením svých životních zkušeností k domácím pracovním činnostem.

Všichni učitelé ve sledovaných předmětech využívali průběžného hodnocení žakových výkonů, žáci byli povzbuzováni a převážně chváleni, na závěr hodin byli ve výtvarné výchově a pracovním vyučování za dokončený výkres či výrobek známkováni. Příkladné bylo závěrečné hodnocení práce třídních kolektivů i jednotlivých žáků v hodinách výtvarné a tělesné výchovy. Ve výtvarné výchově bylo navíc doplněno podrobnou analýzou kvality dokončených prací.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech výchov jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

V přehledu předávaných dokumentů Předávacích protokolů z 9. října 2003 není materiál, který by umožnil zhodnotit tuto oblast. Poslední souhrnné výsledky vzdělávání zjišťované školou jsou zaznamenány v tabulce, která je přílohou k Výroční zprávě o činnosti školy ve školním roce 2001/2002.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy

Průběh vzdělávání a výchovy ve sledovaných společenskovedních a přírodovědných předmětech a v předmětech výchov je hodnocen jako dobrý.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad zřizovací listiny a rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení

Zřizovací listina, vydaná Městem Mariánské Lázně dne 2. ledna 1996 není v souladu s platným rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 25. dubna 2000, a to v názvu školy a adrese.

Zřizovací listina není v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení ze dne 25. dubna 2000 pod. čj. 36/MM;
2. Zřizovací listina ze dne 2. ledna 1996 vydaná Městem Mariánské Lázně;
3. Statut organizace ze dne 6. listopadu 1995;
4. Odvolání ředitelky školy z funkce vydané Radou Města Mariánské Lázně s účinností od 8. října 2003,
5. Jmenování do funkce ředitelky školy vydané Radou Města Mariánské Lázně s účinností od 9. října 2003,
6. Předávací protokoly o předání školy ze dne 9. října 2003,
7. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2001/2002;
8. Přílohy k výkazu o speciálních školách z 20. října 2003,
9. Doklady o vzdělání hospitovaných pedagogických pracovníků;
10. Učební plány školy ve školním roce 2003/2004;
11. Třídní knihy a třídní výkazy všech tříd ve školním roce 2003/2004;
12. Katalogové listy všech tříd ve školním roce 2003/2004;
13. Dokumentace k přeřazování žáků do zvláštní a pomocné školy;
14. Rozvrh hodin ve školním roce 2003/2004;
15. Tematické plány sledovaných předmětů pro školní rok 2003/2004;
16. Záznamy z pedagogických porad;
17. Organizační řád školy;
18. Vnitřní řád školy;
19. Plán práce školy pro školní rok 2003/2004;
20. Měsíční plány činnosti školy pro říjen a listopad 2003,
21. Pracovní náplně pracovníků školy;
22. Kritéria pro osobní ohodnocení pedagogických pracovníků;
23. Osobní spisy všech zaměstnanců školy;
24. Písemnosti žáků ve sledovaných předmětech ve školním roce 2003/2004.

ZÁVĚR

Na výchovně-vzdělávacím procesu se ve třídách zvláštní školy podílí jen tři vyučující s odbornou i pedagogickou způsobilostí, ve třídách pomocné školy je výuka zajištěna vyučujícími bez odborné a pedagogické způsobilosti. Tento personální stav až na výjimky negativně neovlivnil celkovou úroveň sledovaných vyučovacích hodin. Plánování a příprava vlastního vyučování byla v průběhu inspekce dobrá. Kontrolní činnost výchovy a vzdělávání je v současné době novou ředitelkou školy plánována. Účinnost kontrolního systému nelze v současné době posoudit.

Materiálně-technické podmínky umožňují plně realizovat vzdělávací programy obou typů škol. Prostředí školních dílen je v těchto dnech sledováno pracovníkem hygieny. Škola disponuje dostatkem prostoru, bohatým zásobníkem základních pomůcek, didaktickou a

audiovizuální technikou. Učitelská a žákovská knihovna napomáhají dalšímu zkvalitnění materiálního zázemí.

Sledované vyučovací jednotky a bloky probíhaly v souladu se vzdělávacími programy, organizace výuky měla rozdílnou úroveň, většinou bylo využíváno vhodných metod a forem práce, které přispívaly k aktivnímu zapojení všech žáků. Ti byli vedeni k samostatnosti a přípravě na svůj praktický život. Byli vyučujícími průběžně hodnoceni převážně pochvalou a povzbuzením. V některých případech chyběla vhodná motivace a v průběhu výuky dokonalejší práce s chybou, v závěru vyučovacích hodin pak větší prostor ke shrnutí učiva a ohodnocení třídních kolektivů a jednotlivých žáků. Vnitřní informační systém má v současné době ve škole velmi dobrou úroveň a je funkční. Informovanost rodičů nebo zákonných zástupců žáků je zabezpečena.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. František Mottl	..... .
Členka týmu	Mgr. Jitka Davidová	..... .
Další zaměstnanci ČŠI	Jarmila Šurová Zdeňka Srpová Eliška Friedrichová	

V Karlových Varech dne 6. ledna 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .....8. ledna 2004

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Ivana Tormová

.....
.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	16. února 2004	05-1073/04-110
Zřizovatel	2. února 2004	e2-1024/04-4004
Rada školy		

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.